

Benedictus

W A Mozart 1756-1791
Text fornkristen acklimation
Ur Requiem

Benedictus, qui venit in nomine Domini!

Välsignad är han som kommer i Herrens namn!

Det lär finnas mer än 5200 idag kända tonsättningar av texten till den latinska dödsmässan Requiem, och Mozarts version tillhör de mest framförda. Forskning, som fortfarande är omdiskuterad, visar att Mozart själv komponerat endast en del av detta verk, och att (minst) en av hans elever, Franz Xaver Süssmayer, komponerat resten, däribland troligen hela Benedictus-satsen.

Detta visste du inte om Mozarts Requiem:

Verkets tillblivelse och kvaliteten på en del av det har gett upphov till häftiga diskussioner över lång tid. De ovanliga omständigheterna runt kompositionsuppdraget och den tidsmässiga närheten mellan denna själmässa och Mozarts tidiga död har gett upphov till en frodig mytbildning, som till exempel skildrats i filmen Amadeus. Troligt är att Mozart dog, endast 35 år gammal, medan han komponerade verket, men eftersom det rörde sig om ett beställningsverk som skulle inbringa välbehövliga inkomster, fullföljdes arbetet av Mozarts elever på initiativ av Mozarts änka Constanze som då väntade parets sjätte barn.

Alleluia

R Thompson 1899-1984

Alleluia, amen.

Randall Thompson komponerade Alleluia 1940 för Tanglewood Music Festival, Massachusetts. Festivalen, där Boston Symphony Orchestra än idag är husband, leddes då av Serge Koussevitzky som hade önskat sig en pampig fanfar som festivalinledning. Men Thompson, som oroats djupt av hur kriget i Europa utvecklade sig (Frankrike hade då nyligen fallit i tyskarnas händer), komponerade istället verket mer introvert och lågmält.

Bortsett från det sista ordet, Amen, upprepas ordet Alleluia i många olika skepnader. Halleluja är hebreiskt ord, som i svenska biblar översätts som Praise/Lova Herren. I nya testamentet, som från början skrevs på grekiska, är ordet alltså ett låneord. Inom Islam används ordet Alhamdulillah för att beskriva samma längtan.

Thompsons oro 1940 över situationen i Europa låter sig utan större svårigheter tillämpas på situationen i världen idag, inte minst i mellanöstern. För trots att Bibelns gamla testamente är ett gemensamt arvegods för såväl judendom, islam och kristendom, har det visat sig vara mycket svårt att hitta fram till enighet, lugn och samsyn.

*Detta visste du inte om Thompson & Tanglewood Music Festival:
Alleluia är det enda av Thompsons verk som framförs frekvent idag. Thompson komponerade stycket på endast 5 dagar! Som sprinterkompositör var Thompson alltså en värdig efterföljare till Händel, som sägs ha skrivit hela Messias på endast 24 dagar.
Festivalen genomförs fortfarande varje år och leds nu av Ken-David Masur, son till New York Symphony Orchestras legendariske dirigent Kurt Masur.*

Söndag 12 feb 2017 kl. 16.00 Alla Helgons kyrka

Musik i förvårskväll från åtta sekler

THE F STREET QUARTET

Linda Saarnak	SOPRAN
Anna Styurd	ALT
Karl Trollborg	TENOR
Filip Ekstrand	BAS
Marianne Viper	ORGEL, PIANO
Per Wahlström	PRÄST

F STREET
QUARTET

Program

Klockringning

Alleluia psallat

Ur Worcester Fragment

sopran, alt tenor

Wir eilen

J S Bach

sopran, alt, orgel

Textläsning

O människa, o vandringsman

J S Bach

sopran, alt tenor, bas

Never weatherbeaten saile

T Campion

sopran, alt, tenor, bas

Psalm 240

Betraktelse

Ave verum corpus

W A Mozart

sopran, alt, tenor, bas, piano

Gud var mig nådig

C Saint-Saëns

sopran, alt, tenor, bas

Förbön

Fader vår

Leçons de ténèbres

F Couperin

sopran, alt, orgel

Thou art gone up on high

Georg Friedrich Händel

bas, piano

Psalm 96

O magnum mysterium

F Poulenc

sopran, alt, tenor, bas

Locus iste

A Bruckner

sopran, alt, tenor, bas

Benedictus

W A Mozart

sopran, alt, tenor, bas, piano

Välsignelsen

Alleluia

R Thompson

sopran, alt, tenor, bas

O magnum mysterium

F Poulenc 1898-1963

Text romerskt responsorium

O magnum mysterium, et admirabile sacramentum, ut animalia viderent Dominum natum, jacentem in praesepio. Beata virgo cujus viscera meruerunt portare Dominum Christum.

O stora hemlighet, förunderliga mysterium: djuren fick se den nyfödde Herren liggande i en krubba. Saliga Jungfru, vars sköte fick bära Herren Kristus.

Poulenc beskrivs ibland som kompositörernas buspojke, men i motettsamlingen Quatre Motets pour un temps de Noël, visar han sin djupt katolskt religiösa sida. O Magnum Mysterium, är den första av dessa fyra. Poulencs huvudtanke med detta verk får sopranstämman gestalta: Jungfru Maria lovsjunger det under hon snart ska få uppleva – att föda Guds Son – med de tre undre stämmorna som mjukt ackompanjemang.

Detta visste du inte om Poulenc: I början av sin karriär försörjde han sig som restaurangpianist, vilket troligen har inspirerat detta styckes mittparti, Beata Virgo. Detta slags musik spelades säkert på Paris bistroer under mellankrigstiden.

Locus iste

A Bruckner 1824-1896

Text gradualresponsorium från 500-talet

Locus iste a Deo factus est, inaestimabile sacramentum; irreprehensibilis est.

Denna plats är Guds verk, ett oskattbart mysterium; det är fritt från varje fläck.

Anton Bruckner, österrikisk tonsättare, är för en bred publik främst känd för sina symfonier men han skrev också mycket annan musik, så även för kör. *Locus Iste* är en av fyra latinska gradualpsalmer som Bruckner komponerade för kör på 1860-talet. Med spännande kromatik beskriver Bruckner Guds verk, ett oskattbart mysterium fritt från varje fläck.

En Gradual är i mässordningen placerad omedelbart före evangelietexten. Ordet kommer av latinska Gradus, ordagrant En trappa upp. Det syftar troligen på en tidig praxis där en försångare ledde psalmen från läspulpetens trappa.

Detta visste du inte om Bruckner: Många av hans sakrala körverk tillkom under hans tid som organist i staden Linz i Österrike. Linz-katedralens genom tiderna mest berömde, eller snarare ökände, korgosse är Adolf Hitler.

Leçons de ténèbres, ur Troisième Leçon

F Couperin 1668-1733

Text ur Klagovisorerna

Jod

Manum suam misit hostis ad omnia desiderabilia ejus; quia vidit gentes ingressas Sanctuarium suum, de quibus præceperas, ne intrarent in Ecclesiam tuam.

Caph

Jod

Fienden sträckte ut handen efter alla hennes skatter. Hon fick se sin helgedom beträdas av hedningar, dem som Du hade förbjudit att komma in i Din församling.

Caph

Leçons de ténèbres är en samling av tre stycken skrivna för onsdagen i Stilla Veckan av den franske tonsättaren Francis Couperin. Han komponerade musiken för klostret Abbaye Royale de Longchamps, beläget i Boulogne-Billancourt i västra Paris. Texterna bygger på Jeremias klagosånger i gamla testametet, där – tolkade enligt katolsk tradition – sorgen över Babylons förstörelse av Jerusalem likställs med Jesu ensamhet efter att ha förrått av Judas.

Detta visste du inte om Boulogne-Billancourt:

Förutom de två fantastiska kyrkliga byggnaderna klostret Abbaye Royale, omnämnd ovan, och den vackra kyrkan Notre-Dame, är staden dessutom känd för att vara där biltillverkaren Renault grundades, och fortfarande har sitt huvudkontor.

Thou art gone up on high

G F Händel 1685-1759

Text ur Psaltaren

Ur oratoriet Messias

Thou art gone up on high, thou hast led captivity captive and received gifts for men, yea, even for thine enemies, that the Lord God might dwell among them.

Du for upp i höjden, du tog fångar, du undfick gåvor bland människorna, ja, också de gensträviga skola bo hos Herren Gud.

Messias är mest känd för sin Halleluja-kör. Händel komponerade den ursprungliga versionen på endast 24 dagar och verket uruppfördes i Dublin 1742. Librettot är bibeltexter sammanställda av Charles Jennens, en förmögen godsägare som skrev texter till oratorier och operor som tidsfördriv. Texterna är grupperade i tre delar: Profetian om Messias ankomst, Kristi lidande och Den yttersta dagen.

Arian Thou art gone up on high görs oftast med alt-solist, men idag framförs den i en version för bas.

Detta visste du inte om Händel (och Bach):

Nästa gång du åker till London, gå New Bond Street 300 m söderut från Oxford Street. När du passerat Victoria's Secret Flagship Store, ta höger på Brook Street. Efter ungefär 50 meter står du framför huset där Händel bodde större delen av sin Londonperiod (1723 – 1759). Huset är väl utmärkt, och är numera ett museum väl värt ett besök.

Händel och Bach var inte bara samtida, de föddes samma år i två städer mindre än 10 mil från varandra. Deras musik hyllas av eftervärlden som barockens höjdpunkt. Men de träffades aldrig.

Alleluia psallat

Kompositör okänd

Ur Worcester Fragments, 1300-talet

Alleluia psallat haec familia
Alleluia timpanis et alleluia cittaris et
laetus coetus cum harmonia
Alleluia concinat Deo laudem et praeconia
Alleluia

*Halleluja sjunger alla tillsammans
Halleluja med pukor och strängospel sjung
ni tillsammans i glädjefyllt harmoni
Halleluja lov pris och ära tillhör Gud
Halleluja*

Alleluia psallat återfinns i Worcester Fragments, en samling av 25 korta körstycken från sent 1200-tal och tidigt 1300-tal. De hittades på 1920-talet i Worcester Cathedral Priory och är bland de tidigaste bevarade exemplen på polyfonisk musik på latin.

*Detta visste du inte om Worcester:
Förutom att vara platsen där worcester-såsen uppfanns så stod det avgörande slaget i engelska inbördeskriget här den 3 september 1651. Oliver Cromwell besegrade då Charles II:s royalister (varav flertalet var skottar)*

Wir eilen

J S Bach 1685-1750

Ur Jesu, der du meine Seele

Wir eilen mit schwachen, doch emsigen Schritten, O Jesu, O Meister zu helfen zu dir!

Du suchest die Kranken und Irrenden treulich. Ach höre, wie wir die Stimme erheben, um hilfe zu bitten! Es sei uns dein gnädiges Antlitz erfreulich!

*Vi skyndar med svaga, men ivriga steg, o Jesus, o mästare för att hjälpa dig!
Du söker troget efter sjuka och syndare.
Hör hur vi ropar för att be om hjälp!
Ditt nådiga ansikte ger oss glädje!*

De drygt 200 kantaterna, kyrkliga och profana, som Bach komponerade (nåja, Bach och hans familj om vi ska vara noga) är utan tvekan en av de största bedrifterna någonsin inom konstmusiken. Kantaten *Jesu, der du meine Seele*, skrev Bach i Leipzig till 14e söndagen efter Trefaldighet. Mycket av musiken bygger på en hymn av Johann Rist, komponerad 1641. Det är inte känt vem som gjort kantatens libretto i sju delar, däribland duetten *Wir eilen* för sopran och alt.

*Detta visste du inte om Bach:
Bach har kallats Den femte evangelisten, och hur han i mogen ålder tjänat Gud genom att skapa fantastisk kyrkomusik ställer honom i en klass för sig som en Herrens kantor. Hans verk föll dock i glömska efter hans död och återupptäcktes först av Felix Mendelssohn-Bartholdy, som på 1820-talet fick en handskrivna kopia av Matteuspasjonen i present av sin mormor. Vissa andra av Bachs originalnoter lär ha använts av en av Leipzigs torghandlare till att slå in fisk i!*

O människa, o vandringsman

J S Bach 1685-1750

Svensk text J L Runeberg

O människa, o vandringsman, vi öppnas ej ditt öra, då Jesus själv dig ropar an och i sin gård vill föra?

Var finner du en lust så stor, den världen kan förlåna som den att bo där Herren bor och honom se och tjäna?

Tänk icke att det är för sent, att dagen är förliden; så har ej nådens Herre ment, som dig har unnat tiden.

Se porten stänges ej igen, dagen hädan-dragar; i sena elfte stunden än dig Herren emottager.

Som det mesta av Bachs musik är detta stycke använt på flera ställen i hans produktion och originalmelodin är inte hans egen, utan sägs utsprungligen ha publicerats i en skrift om Slaget vid Pavia 1525. Bach har använt koral-melodin på (minst) två ställen i *Gleich wie der Regen und Schnee vom Himmel fällt* och *Ich glaube, lieber Herr, hilf meinem Unglauben*.

Den svenska texten, som vi sjunger idag, skrevs 1855 av ingen mindre än Johan Ludvig Runeberg, som också bland annat skrivit Fänrik Ståls sägner och Finlands nationalsång.

Detta visste du inte om Runeberg: Förutom som skald är Runeberg också berömd för en tårta. En Runebergstårta äts på Runebergsdagen den 5 februari i Finland. Runeberg påstås dagligen ha ätit en sådan. Det sägs också att det var hans fru Fredrika Runeberg som skapade bakelsen på 1850-talet, men sanningshalten bakom dessa påståenden har ifrågasatts.

Never wetherbeaten saile

T Campion 1567-1620

Never weatherbeaten saile more willing bent to shore, never tyred pilgrims limbs affected slumber more.

Then my weary spright now longs to flye out of my troubled breast. O come quickly sweetest Lord, and take my soule to rest.

Everblooming are the ioyes og Heav'ns high paradise. Cold age deafes not there our eares nor vapour dims our eyes. Glory there the sun outshines, whose beames the blessed onely see. O come quickly sweetest Lord, and take my soule to rest.

Aldrig har vindpinade segel böjt sig mer villigt mot stranden, aldrig har trötta pilgrimsben längtat mer efter sömn. Min trötta själ längtar efter att flyga ut ur mitt plågade bröst. O kom snart käre Herre, och för min själ till vila.

Evigt blommande är glädjen i Herrens paradis. Där varken dövas våra öron eller grumlas våra ögon av ålder. Ära och härlighet överglänser solen där, vars strålar bara den välsignade kan se. O kom snart käre Herre, och för min själ till vila.

Engelsmannen Thomas Campion var skald och tonsättare. Han skrev åtminstone två, kanske fyra böcker med lutsånger. Texterna, även de författade av Campion, försökte återinföra antikens strofiska versarter. Detta passade dock inte väl för det engelska språket, och hans verk föll i glömska fram till 1890-talet.

Detta visste du inte om Campion: Vi i F Street Quartet talar gärna om bredden i vårt musicerande och detsamma kan sannerligen sägas om bredden i Campions gärning: förutom skald och tonsättare verkade han också som jurist och läkare.

Ave verum corpus

W A Mozart 1756-1791

Text Innocentius VI

Ave verum corpus, natum de Maria virgine, vere passum immolatum in cruce pro homine.

Cujus latus perforatum unda fluxit et sanguine, esto nobis praegustatum in mortis examine.

Var hälsad, sanna kropp, född av jungfrun Maria, du som i sanning led och offrades på korset för människan, du ur vars genomborrade sida vatten och blod flöt, var oss i dödens prövning en försmak av saligheten.

Den latinska hymnen *Ave Verum Corpus* (Var hälsad, sanna kropp) kallas också för nattvardshymnen. Texten tillskrivs påven Innocentius VI (död 1362), och har tonsatts av åtskilliga kompositörer, av vilka tre förekommer i dagens musikgudstjänst - Mozart, Poulenc och Saint-Saens.

Detta visste du inte om Mozarts Ave verum corpus: Det finns, inte helt belagda, uppgifter om att Mozart i en av sina många ekonomiskt trängda perioder bad en lokal präst i Prag om att få en packe notpapper från församlingens förråd, han var angelägen att avsluta en (sannolikt välbetald) operakomposition, Trollflöjten, och hans eget förråd av notpapper var tomt. Som tack ska han ha komponerat han sin Ave Verum Corpus och gett den till kantorn i församlingen.

Gud, var mig nådig

C Saint-Saëns 1835-1921

Text ur Psaltaren

Gud, var mig nådig efter din godhet och utplåna mina överträdelser efter din stora barmhärtighet. Två mig väl från min missgärning, rena mig ifrån min synd! Skapa i mig, Gud, ett rent hjärta, giv mig en frimodig ande. Amen.

Camille Saint-Saëns är i Sverige kanske mest känd för sina operor *Samson* och *Delila* och *Djurens Karneval*, samt baletten *Den döende svanen*. Men han har också komponerat mycket annat: violin- och cellokonserter, symfonier och körmusik. Liksom Mozart har han tonsatt *Ave Verum Corpus*, vilket är förlaga till detta stycke. Den svenska texten som vi sjunger, är emellertid inte en direktöversättning, utan är delar av Psaltarens Davids salm 51 Gud, var mig nådig. Det är troligen Lennart Hultin, 1927-1987, som har försett musiken med denna svenska text.

Detta visste du inte om Saint-Saëns, opera och psalm 51: Den bibliske psalmförfattaren David lär ha skrivit denna psalm när profeten Natan besökte honom och Batseba, kung Salomos moder, troligen ungefär år 1000 f kr, vilket skildras i Sven-David Sandströms opera Batseba. En av F Street Quartet's coacher, operasångerskan Marie Alexis, medverkade om solist i uruppförandet av Batseba på Stockholmsoperan 2008.

The F Street Quartet

Vi vill skapa kammarmusik med rösterna i centrum

Det var den gemensamma nämnaren som förenade Linda, Anna, Karl och Filip, när vi träffades hösten 2014 i den då nystartade Tibble Vokalensemble. Under vokalensemblens paraply framträdde vi för första gången som solokvartett när vi sjöng en Bachkoral. Det gav mersmak, och vi bestämde oss för att fortsätta tillsammans som kvartett parallellt med ett fortsatt engagemang i kören.

Vi har alla fyra lång erfarenhet av körsång från många olika körer. Kalle och Filip har dessutom sjungit tillsammans många gånger sedan KTH-tiden på 80-talet, och Linda och Anna har sjungit ihop sig i kör, trio och som duo under de senaste 15 åren.

The F Street Quartet står för

BREDD

Vår repertoar har åtta seklers spännvidd, och vi sjunger i olika genrer– engelsk förbarock, Mozart, Bruckner, Irving Berlin, Manhattan Transfer...

ÖPPNA FÖR NYA INTRYCK

Vi sjunger oftast enkellåda som körnördar säger, d v s bara vi fyra utan ackompanjering. Men vi älskar nya intryck och sjunger också tillsammans med instrumentalister eller andra sånggrupper. Ju fler ingredienser man blandar i grytan, desto mer nya smaker kommer fram!

Vi coachas av några verkligt framstående musiker. Vår dirigent i vokalensemblen,

Roland Möhle, är alltid en källa till inspiration och fungerar som ett femte par öron. Sångpedagogen och sångerskan Hanna Kopra Schröder hjälper oss att utvecklas musikaliskt och vokalt i rätt riktning, liksom hennes branschkollega Marie Alexis. Sonny Jansson, organist i Matteus församling, hjälper oss i att tolka hans specialområde fransk musik. Senare i vår ser vi också fram emot att samarbeta med Bengt Forsberg, av många kallad världens bästa ackompanjator, i ett Brahms-program.

GLÄDJE OCH LITE GLITTER

Vi sjunger för att vi inte kan vara utan det, och för att det ger oss så mycket glädje! Vi försöker ta tillvara på den känslan när vi jobbar, och förenar gärna sång med lite festlighet. Ett lyckat framträdande får gärna avslutas med lite bubbel. Vår förhoppning är att vi lyckas förmedla den känslan till er!

Vi är väldigt glada att få sjunga i Alla Helgons kyrka idag! Filip växte upp i Södertälje, och var också sångelev till Marianne Viper en gång i tiden. För Filip är det alltså som att komma hem, för övriga är det en mycket angenäm ny bekantskap. Vi hoppas att ni får glädje av vår sång idag!

The F Street Quartet består av Linda Saarnak, sopran, Anna Styrod , alt, Karl Trollborg, tenor och Filip Ekstrand, bas. Vi är bosatta i Täby och Danderyd norr om Stockholm.

www.fstreetquartet.se
info@fstreetquartet.se

F STREET
QUARTET

The F Street Quartet

Vi vill skapa kammarmusik med rösterna i centrum

Det var den gemensamma nämnaren som förenade Linda, Anna, Karl och Filip, när vi träffades hösten 2014 i den då nystartade Tibble Vokalensemble. Under vokalensemblens paraply framträdde vi för första gången som solokvartett när vi sjöng en Bachkoral. Det gav mersmak, och vi bestämde oss för att fortsätta tillsammans som kvartett parallellt med ett fortsatt engagemang i kören.

Vi har alla fyra lång erfarenhet av körsång från många olika körer. Kalle och Filip har dessutom sjungit tillsammans många gånger sedan KTH-tiden på 80-talet, och Linda och Anna har sjungit ihop sig i kör, trio och som duo under de senaste 15 åren.

The F Street Quartet står för

BREDD

Vår repertoar har åtta seklers spännvidd, och vi sjunger i olika genrer– engelsk förbarock, Mozart, Bruckner, Irving Berlin, Manhattan Transfer...

ÖPPNA FÖR NYA INTRYCK

Vi sjunger oftast enkellåda som körnördar säger, d v s bara vi fyra utan ackompanjering. Men vi älskar nya intryck och sjunger också tillsammans med instrumentalister eller andra sånggrupper. Ju fler ingredienser man blandar i grytan, desto mer nya smaker kommer fram!

Vi coachas av några verkligt framstående musiker. Vår dirigent i vokalensemblen,

F STREET
QUARTET

Roland Möhle, är alltid en källa till inspiration och fungerar som ett femte par öron. Sångpedagogen och sångerskan Hanna Kopra Schröder hjälper oss att utvecklas musikaliskt och vokalt i rätt riktning, liksom hennes branschkollega Marie Alexis. Sonny Jansson, organist i Matteus församling, hjälper oss i att tolka hans specialområde fransk musik. Senare i vår ser vi också fram emot att samarbeta med Bengt Forsberg, av många kallad världens bästa ackompanjator, i ett Brahms-program.

GLÄDJE OCH LITE GLITTER

Vi sjunger för att vi inte kan vara utan det, och för att det ger oss så mycket glädje! Vi försöker ta tillvara på den känslan när vi jobbar, och förenar gärna sång med lite festlighet. Ett lyckat framträdande får gärna avslutas med lite bubbel. Vår förhoppning är att vi lyckas förmedla den känslan till er!

Vi är väldigt glada att få sjunga i Alla Helgons kyrka idag! Filip växte upp i Södertälje, och var också sångelev till Marianne Viper en gång i tiden. För Filip är det alltså som att komma hem, för övriga är det en mycket angenäm ny bekantskap. Vi hoppas att ni får glädje av vår sång idag!

The F Street Quartet består av Linda Saarnak, sopran, Anna Styrod , alt, Karl Trollborg, tenor och Filip Ekstrand, bas. Vi är bosatta i Täby och Danderyd norr om Stockholm.

www.fstreetquartet.se
info@fstreetquartet.se